

Kulturarv Östergötland

NR 1 2012

Digital historiebok i Linköping och i Ödeshög

Digitaliseringen har inneburit mycket för att tillgängliggöra vårt kulturarv här i Östergötland. Nu börjar också digitala historieböcker att bli ett alternativ och komplement till de traditionella handlingarna på papper. Både i Linköping och i Ödeshög har man lagt ut intressanta historieböcker om sin egen trakt. Om detta kan du läsa mer i detta Nyhetsbrev. Vi berättar också om den förestående Kulturarvsdagen i Motala, nya hemsidor och så tar vi upp ett par nya och uppfräschade databaser om kyrkor och om arkiv. Nu närmar sig våren!

Linköpings historia på nätet

Linköpings historia har de senaste åren tillförts en stor mängd ny kunskap. Arkeologiska undersökningar, historisk forskning och ett ökat samarbete mellan olika intressenter har bidragit till att vi lärt oss mer om stadens och bygdens historia.

Nu släpps en ny, uppdaterad ingång till Linköpings historia på nätet. Det är en digital historiebok som tar upp stadens utveckling från att isen släppte sitt grepp fram till de senaste decenniernas dynamiska skeenden. Med hjälp av tidslinjer, bilder, kartor och texter kan du själv lära dig mer om stadens historia.

Den digitala historieboken är ett av fem delprojekt som ingår i det större samarbetsprojektet "Linköping genom tiderna". Vi har tidigare berättat om de redan klara projekten "Linköping på film" och "Linköpings digitala stadsvandringar". På gång är nu också Linköpings stadsarkivs projekt om kartor och ritningar och Stiftsbibliotekets projekt om äldre handskrifter. Gå in i den digitala historieboken [här](#).

Linköpings stadssigill från år 1300.

Vårens Kulturarvsdag. Denna gång i Motala.

Bild: Kulturarv Östergötland

Kulturarvsdag i Motala

Den 19 april arrangerar Motala kommun och Kulturarv Östergötland vårens Kulturarvsdag. I Motala händer det mycket och planerna på att lyfta fram traktens kulturarv på ett bättre sätt är stora och långt framskridna. Vi serveras ett smörgåsbord av allt det spännande som pågår just nu kring vårt östgötska kulturarv. Vi kommer naturligtvis att ta upp vad som är på gång inom Kulturarv Östergötland och det nya regionala kulturarvsprogram som arbetats fram under en längre tid. Vi får veta mer om intressanta arkeologiska upptäckter om Motalas äldre historia, om hur man kan arbeta med barn och arkitektur samt om torpinventeringar från hembygdsföreningarna som börjar läggas ut på nätet.

Vi kommer också att få höra om nya eller uppfräschade databaser för kyrkor och arkiv liksom om den spännande digitala historieboken om Linköping som nämns här ovan m m. Dessutom delas traditionsenligt årets kulturarvspris ut av Östergötlands arkivförbund. Ni kan läsa mer om programmet vid länken här nedan Vi brukar vara många som vill vara med så kom gärna in med er anmälan så snart som möjligt. Läs mer [här](#).

Hamnkranen i Norrköping.

Bild: Arbetets museum

Blogg om arbetslivsmuseer

Det finns omkring 1 400 arbetslivsmuseer i landet. I Östergötland är mängder av människor engagerade med att bevara och dokumentera olika arbetsplatser. Arbetslivsintendent Torsten Nilsson på Arbetets museum har lagt ut en blogg som belyser denna del av vårt kulturarv. Läs mer [här](#).

Karlsfors knekttorp.

Bild: Ödeshögs bibliotek/Lennart Kling

Ödeshögs digitala historiebok

I Ödeshög har man sedan ett antal år tillbaka arbetat med en digital hembygdsbok. Här samlas områdets historia under olika avdelningar. Man kan gå in tematiskt under delar som "litteratur"

”foto” eller ”byggnadsvård” eller geografiskt via de sju socknar som utgör Ödeshögs kommun. Den digitala hembygdsboken fylls efterhand på med alltmer material. Till stor hjälp är bland annat hembygdsföreningarna i området. Just nu läggs bland annat information in om torpen i trakten. Samordnande i projektet är Ödeshögs bibliotek. Läs vidare i Ödeshögs hembygdsbok [här](#).

Serien ”Månadens...” rullar på

Vår serie ”Månadens...” har blivit ett uppskattat inslag på Kulturarv Östergötlands startside. I början av varje månad dyker två nya små betraktelser upp i vänsterspalten utifrån olika teman. Här varierar vi mellan Månadens person, film, bild, ljud, byggnad och föremål. Som ni kanske sett kommer berättelserna från olika håll och är skrivna av olika personer. Vi vill gärna ha kontakt med fler av er som vill bidra. Redigering och layout hjälper vi till med. Hör av er till oss på mail [här](#).

Berättelserna läggs efter publicering in i vårt ”skafferi” på hemsidan där de finns kvar som en del i vårt digitala arkiv. Vi håller nu också på med en speciell avdelning där vi kommer att samla alla ”Månadens...” på ett och samma ställe. Denna månad har vi bland annat publicerat en ljudupptagning från det klassiska speedwaylaget Vargarnas hemmaplan i Norrköping. Lyssna på speedwayloppet [här](#).

Kyrkor och kyrkomiljöer i databas

Nu finns kyrkor och kyrkomiljöer i Linköpings stift tillgängliga i en ny databas. Varje kyrka och begravningsplats presenteras i en rapport, och de är sökbara efter län, kommun, socken och byggnadstyp. Det är läns museerna i Östergötland, Jönköping och Kalmar som på stiftets uppdrag har genomfört karaktäriseringarna. Publiceringen sker i samarbete med Linköpings universitet. Några av kyrkogårdarna i Östergötland är ännu inte publicerade. Under 2012 kommer sidan att fyllas på med dessa kyrkogårdar samt med rapporter för kapell och moderna kyrkor. Läs mer [här](#).

Vadstenabornas egen historia

Vadstena stadsmuseum är sedan 1949 inrymt i en medeltida byggnad strax intill Rådhuset. Verksamheten drivs av ideella krafter i form av Vadstena museiförening som grundades 1934. Museet skildrar stadsbornas vardagsliv från 1400-talet och framåt. Numera finns en hemsida för museet som förresten också har en egen Facebooksida. Läs mer [här](#).

Ny version av den nationella arkivdatabasen

Riksarkivet har kommit med en ny version av den Nationella arkivdatabasen (NAD). I en provversion har man byggt samman den gamla NAD med betaltjänsten hos SVAR. I SVAR:s digitala forskarsal hittar du ett stort utbud av digitaliserat arkivmaterial t ex kyrkoarkiv och mantalslängder, men just den delen är som sagt en betaltjänst. Betaversionen av NAD innehåller gemensam sökning, träfflista och möjlighet att filtrera sökresultatet. Prova att söka i databasen [här](#).

Övrigt

Som vi nämnt tidigare arbetar vi i länet med ett nytt regionalt kulturarvsprogram. Det ska gälla för åren 2012-2014. Det följer upp det förra programmet som ju var det första i sitt slag. Flera andra regioner ser med intresse på vårt strategiska arbete med att stärka kulturarvsfrågorna och numera har ett flertal kommuner också egna lokala planer eller program kring sitt kulturarv. Eftersom vi har jobbat ganska hårt med detta är det roligt att arbetet nu ger resultat. På Kulturarvsdagen kommer vi alltså att kort presentera det nya programmet. Vill ni läsa mer om vårt arbete med program och planer läs då [här](#).

Vi kan också avslutningsvis berätta om ett trevligt pedagogiskt fotoprojekt i Linköping. Två studenter från Linköpings universitet ledde gymnasieelever i projektet som resulterade i en utställning i Gamla Linköping. Genom kameran fick eleverna reflektera över museiföremål på ett personligt och nytt sätt. Läs mer [här](#).

Speedway i Norrköping.

Bild: Rebecca Hultkrantz

Malexanders kyrkogård.

Bild: Gunnar Nordanskog

VADSTENA STADSMUSEUM

Vadstena museums logga.

Ny version av NAD.

Bild: Riksarkivet

Malin Forsling Parborg och Eufemia Sandberg.

Bild: Gunilla Pravitz